

Advocaten redelijk tevreden over strafvonnissen ‘nieuwe stijl’

Advocaten tonen zich redelijk positief over strafvonnissen die zijn geschreven volgens de nieuwe Promis-methode. Dat de bewijsmiddelen in deze vonnissen niet meer zijn uitgeschreven, vindt de meerderheid echter bezwaarlijk.

Michel Knapen, journalist

Met enige regelmaat steekt de discussie de kop op: vonnissen van de strafrechter zijn onduidelijk en weinig inzichtelijk. Verdachten en slachtoffers kunnen er niet mee uit de voeten, het grote publiek snapt er niks van. Is er sprake van een communicatieprobleem, of is het erger?

De projectgroep Promis, een initiatief van de Raad voor de rechtspraak, hanteert een eigen vocabulaire om deze problematiek te duiden: er is ‘een inhaalslag nodig ten aanzien van kwaliteitsverhoging’. Om dat te realiseren heeft de projectgroep voorstellen gedaan die ertoe moeten leiden dat strafvonnissen en -arresten beter te doorgronden zijn. In 2004 en 2005 hebben de strafsectoren van de rechtbanken Almelo, Arnhem, Utrecht, Zutphen en Zwolle en van het gerechtshof Arnhem, bij wijze van pilot, al vonnissen ‘nieuwe stijl’ geschreven. Zo’n tweehonderd daarvan zijn inmiddels geëvalueerd door de betrokken gerechten, door officieren van justitie en advocaten en door een groep onafhankelijke deskundigen. Het eindrapport van de projectgroep is 26 mei aangeboden aan A. Hammerstein, president van het hof Arnhem.

De huidige strafvonnissen worden geschreven volgens het model 348/350 van het Wetboek van Strafvordering. De wetgever geeft daarin tamelijk nauwgezet aan wanneer de rechter moet motiveren. Bij Promis-vonnissen gelden andere motiveringseisen. Omdat de bewijsmiddelen niet meer worden uitgewerkt, kan de geboekte tijdwinst worden gebruikt voor een verbetering van de bewijs- en strafmotivering. Daarnaast moeten de nieuwe vonnissen begrijpelijker zijn voor verdachten, slachtoffers, ketenpartners, de media en de samenleving als

Illustratie: Dmitry de Bruin

geheel. Met Promis (Project motiveringsverbeteringen in strafvonnissen) wil de projectgroep komen tot één uniforme wijze van motiveren.

ARGUMENTATIE

Over het algemeen tonen advocaten die zijn uitgenodigd een vragenlijst over Promis-vonnissen in te vullen, zich redelijk positief. Driekwart van hen vindt dat de bewezenverklaring beter wordt gemotiveerd. Iets minder dan de helft van de advocaten vindt dat het nieuwe vonnis een beter inzicht geeft in de door hen gebezigde argumentatie. Zestig procent van de advocaten vindt het echter bezwaarlijk dat de bewijsmiddelen niet meer zijn uitgeschreven.

Officieren van justitie hebben daar blijkbaar minder moeite mee: slechts zeven procent valt daarover.

Op het punt van de communicatie wordt met de Promis-vonnissen zeker vooruitgang geboekt. Bijna driekwart van de ondervraagden is van mening dat de uitspraken beter zijn uit te leggen aan cliënten en andere belanghebbenden, waardoor ze eerder zullen worden geaccepteerd. Eenderde vindt dat de wijze van motiveren in Promis-vonnissen de beslissing van advocaten om in beroep te gaan heeft beïnvloed, maar eveneens eenderde zegt dat de nieuwe wijze van motiveren daardoor niet wordt beïnvloed.

Depressieve parafernalia JOOST BEVERSLUIS

Bij jullie ook zo rustig, collega's? Nederland glijdt in een recessie en de balie glijdt mee.

In de machinefabriek waar ik onlangs als curator binnentrad, trof ik naast de gebruikelijke onverkoopbare draaibanken, magazijnen vol oud ijzer en onherplaatsbare draaiers ook heuse, zeer stijlvolle kaarsenstandaarden, figuratieve ijzerbeelden met taferelen uit het leven van alledag en ook allerhande abstract moois, geplooid en geboord uit roestvrij staal. Vervaardigd in uren van ledigheid door een der directeuren die, gelet op mijn aantreden, mogelijk niet zo goed was in het vak waarvoor hij werd betaald, maar in wie een ware kunstenaar onbetaald aan de slag is geweest.

Als deze trend doorzet moeten Troostwijk en Lubbers voor een fatsoenlijke toeloop naar hun veilingen niet meer alleen naar donker Afrika met hun mailing, maar naar the upper west side en Saint Germain des Prés (er van uitgaand dat de Aziatische nieuwe rijken voorlopig alleen de prijs van de impressionisten en Italiaanse renaissance schilders gaan opdrijven). En of dan zo'n aftandse kantine nog voldoet als *venue* is maar de vraag. En of dan bijvoorbeeld Van 't Hek niet een hogere opbrengst weet te genereren uit de toegestroomde koopjesjagers dan good old Dieker... wie zal het zeggen.

Beter dan kankeren of railleren is het natuurlijk om te handelen, te ondernemen als het ware. En dan denk ik meteen aan een folder die voorbijkwam – in doorgezonden faillissementspost, meen ik – over cash dispensers en pinautomaten. Cash dispensers, niet van die monsters als bij de bank, maar leuke, kleurige nog net niet mee te nemen kastjes, waar precies genoeg geld uit komt voor impulsaankopen, aldus de folder. Veel stoffelijks – en echt niet alleen de meest troosteloze rotzooi – wisselt inderdaad alleen van hand als de sturende geest een moment de controle verliest. Die momenten moet je benutten. Vindt de folder. Vindt eigenlijk iedereen. Vind ik dus ook.

En waarom zou dat niet opgaan voor advocatendiensten? Mijn kantoor ligt op de weg naar winkelstraten en kroegen. Hoeveel acuut chagrijn in relatie, commercie en *leisure* – vaak zelf het resultaat van één, diep gevoelde maar vervolgens diep betreurde, impuls – kan niet vakkundig opgewekt en uitgebuit worden, door een loze belofte van remedie te doen en meteen een fel realistisch voorschotje te laten betalen, cash of via de pin? Ik laat onderzoeken hoe de monumentenwakers denken over een lichtkrant aan de gevel. Voor de opruiende, sterk impulserende en lokkende boodschappen ('Wil je niet eindelijk van d'r af met dat verdomde gekoop van kleren?', 'Was de tent weer zogenaamd vol, volgens die bleekscheet? Schakel *** - Advocaten in en maak kans op een goede afloop of een gratis digitale camera!!!').

Na de verkoop van de kandelaars – aan de R-C, dat kon wel zei d'ie – en de brief aan de gemeente, strekte de dag zich nog altijd in eindeloze verveling voor mij uit. Toen heb ik m'n kandelaartje gedraaid en dit stukje geschreven.

Per saldo mag van 42 procent van de geënquêteerde advocaten het Promis-vonnissen worden ingevoerd. Als belangrijkste voordeel noemen ze het toegenomen inzicht in de gedachtegang en het oordeel van de rechtbank, maar ook het heldere taalgebruik wordt gewaardeerd.

Wel zijn ze van oordeel dat de rechtbank duidelijker moet maken welke van hun argumenten meewegen in de bewezenverklaring.

LANGERE BESLISTERMIJN

Of de Promis-systematiek wordt ingevoerd, is echter nog niet zeker. Rechters constateren dat de voorbereiding, de beraadslaging en vooral de uitwerking van het vonnis behoorlijk extra tijd kosten. Landelijke invoering is volgens hen dan ook alleen mogelijk als voldoende menskracht beschikbaar wordt gesteld.

Om de kans op invoering te verhogen kan de rechterlijke beslistermijn van twee weken worden opgerekt. Tijdens het symposium ging Tweede-Kamerlid Aleid Wolfsen, zelf voormalig strafrechter, daar op in.

'Ik zou niet weten wat er tegen is om voor grote en ingewikkelde strafzaken een uitzondering mogelijk te maken op die veertien dagen. Er is dan ook iets meer tijd voor reflectie.'

Wolfsen denkt daarbij aan een verlenging tot vier weken, als er niemand in voorlopige hechtenis zit. Het is niet de eerste keer dat het Kamerlid de beslistermijn ter discussie stelt. Eerder deed hij dat bij de behandeling van de aanscherping van de motiveringsplicht door de strafrechter, in een amendement dat heeft geleid tot art. 359, lid 2 Wetboek van Strafvordering.

Wolfsen: 'De minister zou dit bespreken met de Raad voor de rechtspraak maar ik heb er nog niets op gehoord. Ik ga de verlengde beslistermijn alleen opnieuw voorstellen als er in de praktijk behoefte aan is. Uit mijn eigen tijd als strafrechter in Amsterdam weet ik nog dat hier ook al eens expliciet over gesproken is in de strafsector. Het gaat niet ten koste van de productie, want je doet uiteraard niet minder zittingen, maar het kan wel de kwaliteit ten goede komen.'

AGENDA

International Bar Association

Het jaarcongres van de International Bar Association vindt plaats van 25-30 september te Praag. Algemene themasessies zijn gewijd aan het afdwingen van Europees- en mededingingsrecht door private partijen, het probleem van extraterritorialiteit, wat ondernemingsrechtelijke advocaten moe-

ten weten over het EHRM en de rol van de advocaat in de samenwerking. Daarnaast zijn er zeer vele gespecialiseerde praktijksessies, een gevarieerd sociaal programma en uitstapjes.

Voor meer informatie: www.ibanet.org/prague.